

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Факультет фізичної культури та спорту
Кафедра фізичної культури та спорту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Богдан КОРОБКО

« 09 » 08 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ, НАУКОВА ЕТИКА ТА ПУБЛІКАЦІЙНА
ДІЯЛЬНІСТЬ»**

(назва навчальної дисципліни)

Підготовки

Доктор філософії

(назва ступеня вищої освіти)

Освітньо-наукової
програми

«Професійна освіта»

(назва освітньої програми)

Спеціальності

015 «Професійна освіта» (за спеціалізаціями)

(код і назва спеціальності)

Полтава
2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Академічна доброчесність, наукова етика та публікаційна діяльність» для аспірантів спеціальності 015 «Професійна освіта» (за спеціалізаціями), третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Складена відповідно до освітньої програми «Професійна освіта», 2024 року.

Розробник: Оніщук Лариса Миколаївна, завідувач кафедри фізичної культури та спорту, кандидат педагогічних наук, доцент.

Погоджено:

Гарант освітньої програми «Професійна освіта»,
д.пед.н., професор

Ліна РИБАЛКО

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фізичної культури та спорту

Протокол від «28» серпня 2025 року №1

Завідувач кафедри фізичної культури та спорту,
к.пед.н., доцент
«28» серпня 2025 року

Лариса ОНІЩУК

Схвалено навчально-методичною комісією факультету фізичної культури та спорту

Протокол від «29» серпня 2025 року №1

Голова навчально-методичної комісії факультету
фізичної культури та спорту
к.фіз.вих., доцент

Алла ГЕТА

«29» серпня 2025 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		форма навчання
		денна
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>01</u> <u>Освіта / Педагогіка</u>	обов'язкова
Загальна кількість годин – 120		
Модулів – 1	Спеціальність <u>015</u> <u>«Професійна освіта (за спеціалізаціями)»</u>	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		2-й
		Семестр
Індивідуальне завдання – не передбачено	Ступінь вищої освіти <u>Третій (освітньо-науковий)</u>	3-й
		Лекції
		20 год.
		Практичні, семінарські
		20 год.
		Лабораторні
		0
		Самостійна робота
		80 год.
		Індивідуальна робота:
0		
Вид контролю:		
екзамен		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 40/80

2. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Академічна доброчесність, наукова етика та публікаційна діяльність» полягає у формуванні у аспірантів системи теоретичних знань і практичних навичок щодо дотримання принципів академічної доброчесності та норм наукової етики, а також оволодіння сучасними підходами до організації, підготовки та поширення результатів наукових досліджень у вітчизняному й міжнародному науковому просторі.

Навчальна дисципліна «Академічна доброчесність, наукова етика та публікаційна діяльність» є обов'язковою дисципліною, яка займає чільне місце в освітньо-науковій програмі «Професійна освіта», забезпечуючи формування як загальних, так і фахових компетентностей у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, зокрема:

К. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також - підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї в умовах професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

ЗК 2. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 5. Здатність діяти на основі системного наукового світогляду, професійної етики, загального культурного кругозору.

СК4. Здатність реалізовувати результати наукової діяльності на засадах підприємництва.

СК5. Здатність започатковувати, планувати, реалізовувати та коригувати процес наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення навчальної дисципліни «Академічна доброчесність, наукова етика та публікаційна діяльність» є знання аспірантів з таких дисциплін, як: «Методологія та організація науково-педагогічних досліджень», «Філософія та наукове мислення», «Іноземна мова для академічних цілей», «Академічна українська мова для науковців», з якими встановлені міждисциплінарні зв'язки на засадах інтеграції та науковості.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Очікуваними результатами навчання з дисципліни «Академічна доброчесність, наукова етика та публікаційна діяльність» відповідно до освітньої програми «Професійна освіта» є:

РН 1. Вільно презентувати та обговорювати результати досліджень, наукові та прикладні проблеми професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї державною й іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях українського та міжнародного рівня, брати участь у міжнародних проєктах.

РН 2. Формулювати та перевіряти гіпотези на основі системного наукового світогляду, загального культурного кругозору і демонструвати здатність знаходження оптимального рішення при обстоюванні власної наукової позиції із дотриманням принципів професійної етики й академічної доброчесності.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	А	Відмінно	Здобувач демонструє системні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Здобувач правильно (без помилок) вирішує практичні задачі, вміло використовує знання, які він отримав при вивченні дисципліни.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	В	Добре	Здобувач демонструє знання в повному обсязі, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності (помилки). Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	С	Добре	Здобувач загалом володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають численні труднощі з формулюванням відповіді.	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	Д	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, усунення яких може лише за допомогою викладача.	Середній , що забезпечує достатньо низький рівень відтворення основних положень дисципліни.
60 –	Е	Достатньо	Здобувач засвоїв основний	Середній , що є

63			теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/ заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний, Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

поточний контроль:

- усне опитування;
- виконання практичних робіт;
- тестування;

модульний контроль:

- тестування;

підсумковий контроль:

- екзамен.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА НАУКОВОЇ ЕТИКИ

Тема 1. Поняття та сутність академічної доброчесності

Сутність і зміст понять «академічна доброчесність», її соціальне призначення. Предмет академічної доброчесності та критерії його визначення. Всезагальний, загальний

і спеціальні (окремі) методи та їх класифікація. Структура академічної доброчесності. Основні чинники структурних елементів академічної доброчесності.

Практичне заняття №1

Тема 2. Нормативно-правові засади академічної доброчесності в освіті та науці

Законодавство про засади академічної доброчесності та наукової етики. Роль і місце академічної доброчесності в системі освіти. Закон України "Про освіту". Закон України "Про вищу освіту".

Кодекс честі як основа запобігання порушень у сфері вищої освіти. Доброчесність в управлінні науковими колективами. Права та обов'язки наукових працівників. Права та обов'язки студентів. Документи ЗВО щодо регулювання етичних норм. Нормативно-правова база (кодекси, положення, правила, пам'ятки тощо) з дотримання академічної доброчесності в НУ «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

Практичне заняття №2

Тема 3. Наукова етика у контексті сучасних викликів

Основи наукової етики. Сучасні сфери морального регулювання наукової діяльності (публікація результатів, консультування, участь у експертизах). Особливості відповідальності за впровадження результатів наукових досліджень. Моральне регулювання використання науково-технічних досягнень. Процеси глобалізації у сучасному суспільстві: етичний та науковий контекст. Сучасна наукові конценції комунікації. Міжнародні конвенції про роль науки у суспільстві та статус ученого.

Практичне заняття № 3

Тема 4. Етичні засади функціонування наукової спільноти

Наукове й академічне середовище як простір формування моральних цінностей і етичних норм особистості дослідника. Взаємозумовленість моральних і професійних якостей наукового працівника та їх роль у науковій діяльності. Поняття інтелігентності як інтегральної характеристики культури, світогляду й поведінки вченого.

Категорія відповідальності в етичній теорії, її зміст і основні різновиди. Моральні межі наукової діяльності та необхідність етичного самоконтролю науки як форми пізнання й практики. Проблеми етичної допустимості застосування наукових досягнень у суспільстві. Співвідношення етики науки та етики технологічного розвитку.

Практичне заняття №4-5

Змістовий модуль 2. ДОБРОЧЕСНЕ УПРАВЛІННЯ НАУКОВО-ПУБЛІКАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 5. Основи наукового письма в контексті академічної доброчесності

Мотиваційні чинники наукової діяльності. Процес визначення тематики дослідження, здійснення процедур перевірки результатів і проведення експертної оцінки. Проблематика дотримання принципу аргументованості наукових тверджень. Психологічні аспекти наукової праці, зокрема готовність визнавати власні помилки та відповідальність дослідника за отримані результати.

Етика наукових публікацій, вимоги до достовірності та оригінальності наукового знання. Питання плагіату, дотримання правил цитування, особливості співавторства та проблема наукового пріоритету відкриттів. Етичні засади наукової дискусії, необхідність чіткого розмежування фахової та особистісної критики. Мотиваційні основи наукових дискусій і окремі стратегії їх ведення. Міжособистісні взаємини в науковому колективі та їх морально-етичний вимір. Специфіка взаємин типу «науковий керівник – здобувач» у системі наукової діяльності.

Практичне заняття №6

Тема 6. Плагіат. Особливості перевірки наукових публікацій на ознаки плагіат

Поняття та класифікація плагіату. Плагіат як форма академічного порушення, а також підробка й ошуканство у науковій діяльності. Основні різновиди фальсифікацій і маніпуляцій з науковими результатами. Етичні конфлікти в науковому середовищі, причини їх виникнення та механізми врегулювання. Система етичних санкцій за порушення норм академічної доброчесності. Політика курсу, що передбачає нульову толерантність до будь-яких форм академічної недоброчесності. Взаємодія доброчесності дослідника та програмних засобів перевірки наукових робіт як ключовий чинник своєчасного виявлення порушень академічних стандартів.

Практичне заняття №7

Тема 7. Проблематика авторства та наукового пріоритету.

Наукові публікації як форма представлення результатів дослідження. Критерії встановлення авторства наукової праці. Співвідношення індивідуального авторства та співавторства. Визначення особистого внеску дослідника, межі авторської відповідальності та оцінювання наукових заслуг. Роль авторитету в науковому середовищі та рівень довіри до нього.

Культура цитування й оформлення посилань, коректність інтерпретації та використання наукових даних. Наукометричні показники як інструмент оцінювання результативності наукової діяльності. Поняття наукового відкриття та проблема його новизни. Відмінність між науковим відкриттям і медійною сенсацією. Питання встановлення першості у відкриттях. Формування наукової ідеї та етапи її практичної реалізації. Обґрунтування наукових висновків і доказовість отриманих результатів. Етичні аспекти присвоєння імені дослідника науковим поняттям і термінам.

Порушення авторських прав: плагіат і його наслідки. Організація пошуку, систематизації, зберігання, поширення та передачі наукової інформації. Дотримання принципу академічної чесності. Інтелектуальна власність як правова категорія. Авторське право та патентування результатів наукової діяльності. Міжнародно-правові акти щодо захисту авторських прав і національне законодавство у цій сфері.

Інноваційна діяльність у науці та особливості захисту авторських прав у цифровому середовищі. Правовий статус кваліфікаційних робіт. Норми бібліотечної та архівної практики щодо збереження наукових матеріалів. Поняття правопорушення у сфері науки. Захист авторських прав учасників освітнього процесу в закладах вищої освіти.

Практичне заняття №8

Тема 8. Відкрита наука як інструмент забезпечення академічної доброчесності

Відкрита наука як сучасна модель продукування та поширення наукових знань із неухильним дотриманням принципів академічної етики. Особливості створення, представлення та популяризації результатів досліджень у відкритому доступі. Етичні засади діяльності наукових шкіл і роль наукових авторитетів у формуванні доброчесного дослідницького середовища.

Проблема фальсифікації у науковій сфері: ненавмисні помилки та свідоме спотворення (фабрикація) емпіричних даних. Розмежування понять гіпотези, наукового моделювання, проєктування та навмисної фальсифікації результатів. Співвідношення науки та її протилежностей — псевдонаукових концепцій; історичні приклади наукових підробок і маніпуляцій. Питання професійної та правової відповідальності за фальсифікацію досліджень у сучасному науковому просторі.

Практичне заняття №9-10

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА НАУКОВОЇ ЕТИКИ						
Тема 1. Поняття та сутність академічної доброчесності	14	2	2			10
Тема 2. Нормативно-правові засади академічної доброчесності в освіті та науці	14	2	2			10
Тема 3. Наукова етика у контексті сучасних викликів	14	2	2			10
Тема 4. Етичні засади функціонування наукової спільноти	18	4	4			10
Разом за змістовим модулем 1	60	10	10			40
Змістовий модуль 2. ДОБРОЧЕСНЕ УПРАВЛІННЯ НАУКОВО-ПУБЛІКАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ						
Тема 5. Основи наукового письма в контексті академічної доброчесності	14	2	2			10
Тема 6. Плагіат. Особливості перевірки наукових публікацій на ознаки плагіату	14	2	2			10
Тема 7. Проблематика авторства та наукового пріоритету.	14	2	2			10
Тема 8. Відкрита наука як інструмент забезпечення академічної доброчесності	18	4	4			10
Разом за змістовим модулем 2	60	10	10			40
<i>Усього годин</i>	120	20	20			80

9. Перелік питань для семінарських занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин для денної форми
Семінарські заняття не передбачені	

10. Перелік питань для практичних занять

№ з/п	Тема заняття та перелік питань	Кількість годин для денної форми
1	<p>Тема 1. Поняття та сутність академічної доброчесності</p> <p>1. Сутність і зміст понять «академічна доброчесність», її соціальне призначення.</p> <p>2. Предмет академічної доброчесності та критерії його визначення.</p> <p>3. Всезагальний, загальний і спеціальні (окремі) методи та їх класифікація.</p> <p>4. Структура академічної доброчесності.</p> <p>5. Основні чинники структурних елементів академічної доброчесності.</p>	2
2	<p>Тема 2. Нормативно-правові засади академічної доброчесності в освіті та науці</p> <p>1. законодавство стосовно академічної доброчесності та наукової етики.</p> <p>2. Роль і місце академічної доброчесності в системі освіти.</p> <p>3. Закон України "Про освіту". Закон України "Про вищу освіту".</p> <p>4. Кодекс честі як основа запобігання порушень у сфері вищої освіти. Доброчесність в управлінні науковими колективами</p> <p>5. Права та обов'язки наукових працівників..</p> <p>6. Права та обов'язки студентів.</p> <p>7. Документи ЗВО щодо регулювання етичних норм.</p> <p>8. Нормативно-правова база (кодекси, положення, правила, пам'ятки тощо) з дотримання академічної доброчесності в НУ «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»</p>	2
3	<p>Тема 3. Наукова етика у контексті сучасних викликів</p> <p>1. Основи наукової етики.</p> <p>2. Сучасні сфери морального регулювання наукової діяльності (публікація результатів, консультування, участь у експертизах).</p> <p>3. Особливості відповідальності за впровадження результатів наукових досліджень.</p> <p>4. Моральне регулювання використання науково-технічних досягнень.</p> <p>5. Процеси глобалізації у сучасному суспільстві: етичний та науковий контекст.</p> <p>6. Сучасна наукові конценції комунікації.</p> <p>7. Міжнародні конвенції про роль науки у суспільстві та статус ученого.</p>	2
4-5	<p>Тема 4. Етичні засади функціонування наукової спільноти</p> <p>1. Наукове й академічне середовище як простір формування моральних цінностей і етичних норм особистості дослідника. 2. Взаємозумовленість моральних і професійних якостей наукового працівника та їх роль у науковій діяльності. Поняття інтелігентності як інтегральної характеристики культури, світогляду й поведінки вченого.</p> <p>3. Категорія відповідальності в етичній теорії, її зміст і основні різновиди. Моральні межі наукової діяльності та необхідність етичного самоконтролю науки як форми пізнання й практики. 4. Проблеми етичної допустимості застосування наукових досягнень у суспільстві. Співвідношення етики науки та етики технологічного розвитку.</p>	4
6	<p>Тема 5. Основи наукового письма в контексті академічної доброчесності</p> <p>1. Мотиваційні чинники наукової діяльності. Процес визначення тематики дослідження, здійснення процедур перевірки результатів і проведення експертної оцінки. 2. Проблематика дотримання принципу</p>	2

	<p>аргументованості наукових тверджень. Психологічні аспекти наукової праці, зокрема готовність визнавати власні помилки та відповідальність дослідника за отримані результати.</p> <p>3. Етика наукових публікацій, вимоги до достовірності та оригінальності наукового знання. Питання плагіату, дотримання правил цитування, особливості співавторства та проблема наукового пріоритету відкриттів.</p> <p>4. Етичні засади наукової дискусії, необхідність чіткого розмежування фахової та особистісної критики. Мотиваційні основи наукових дискусій і окремі стратегії їх ведення. Міжособистісні взаємини в науковому колективі та їх морально-етичний вимір. Специфіка взаємин типу «науковий керівник – здобувач» у системі наукової діяльності.</p>	
7	<p>Тема 6. Плагіат. Особливості перевірки наукових публікацій на ознаки плагіату</p> <p>1. Поняття та класифікація плагіату. Плагіат як форма академічного порушення, а також підробка й ошуканство у науковій діяльності. Основні різновиди фальсифікацій і маніпуляцій з науковими результатами.</p> <p>2. Етичні конфлікти в науковому середовищі, причини їх виникнення та механізми врегулювання. Система етичних санкцій за порушення норм академічної доброчесності. 3. Політика курсу, що передбачає нульову толерантність до будь-яких форм академічної недоброчесності.</p> <p>4. Взаємодія доброчесності дослідника та програмних засобів перевірки наукових робіт як ключовий чинник своєчасного виявлення порушень академічних стандартів.</p>	2
8	<p>Тема 7. Проблематика авторства та наукового пріоритету.</p> <p>1. Наукові публікації як форма представлення результатів дослідження. Критерії встановлення авторства наукової праці. Співвідношення індивідуального авторства та співавторства. Визначення особистого внеску дослідника, межі авторської відповідальності та оцінювання наукових заслуг. Роль авторитету в науковому середовищі та рівень довіри до нього.</p> <p>2. Культура цитування й оформлення посилань, коректність інтерпретації та використання наукових даних. Наукометричні показники як інструмент оцінювання результативності наукової діяльності.</p> <p>3. Поняття наукового відкриття та проблема його новизни. Відмінність між науковим відкриттям і медійною сенсацією. Питання встановлення першості у відкриттях. Формування наукової ідеї та етапи її практичної реалізації. Обґрунтування наукових висновків і доказовість отриманих результатів. Етичні аспекти присвоєння імені дослідника науковим поняттям і термінам.</p> <p>4. Порушення авторських прав: плагіат і його наслідки. Організація пошуку, систематизації, зберігання, поширення та передачі наукової інформації. Дотримання принципу академічної чесності. Інтелектуальна власність як правова категорія. Авторське право та патентування результатів наукової діяльності. Міжнародно-правові акти щодо захисту авторських прав і національне законодавство у цій сфері.</p> <p>5. Інноваційна діяльність у науці та особливості захисту авторських прав у цифровому середовищі. Правовий статус кваліфікаційних робіт. Норми бібліотечної та архівної практики щодо збереження наукових матеріалів. Поняття правопорушення у сфері науки. Захист авторських прав учасників освітнього процесу в закладах вищої освіти.</p>	2
9-	Тема 8. Відкрита наука як інструмент забезпечення академічної	

10	<p>доброчесності</p> <p>1. Відкрита наука як сучасна модель продукування та поширення наукових знань із неухильним дотриманням принципів академічної етики. Особливості створення, представлення та популяризації результатів досліджень у відкритому доступі.</p> <p>2. Етичні засади діяльності наукових шкіл і роль наукових авторитетів у формуванні доброчесного дослідницького середовища.</p> <p>3. Проблема фальсифікації у науковій сфері: ненавмисні помилки та свідоме спотворення (фабрикація) емпіричних даних. Розмежування понять гіпотези, наукового моделювання, проєктування та навмисної фальсифікації результатів. Питання професійної та правової відповідальності за фальсифікацію досліджень у сучасному науковому просторі.</p> <p>4. Співвідношення науки та її протилежностей — псевдонаукових концепцій; історичні приклади наукових підробок і маніпуляцій.</p>	4
	Усього	20 -

11. Перелік питань для лабораторних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин
	для денної форми
Лабораторні заняття не передбачені	

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи аспіранта є: навчитися користуватися бібліотечними фондами і каталогами, працювати з історичними та літературними джерелами, складати конспекти, аналізувати матеріал, розвиток умінь самостійно планувати, проводити та презентувати результати наукових досліджень відповідно до вимог сучасної науки й академічної доброчесності. Самостійна робота спрямована на: поглиблення знань із методології та методики наукових досліджень у галузі педагогіки; оволодіння навичками критичного аналізу наукових джерел та формулювання власної наукової позиції; розвиток умінь з організації, проведення й оцінювання педагогічного експерименту; формування компетентностей у галузі академічного письма, наукової комунікації та публікаційної етики; набуття досвіду самостійного виконання фрагментів власного дисертаційного дослідження з дотриманням принципів наукової новизни, обґрунтованості й достовірності результатів.

Види самостійної роботи аспіранта:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій програмі навчальної дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- підготовка до складання екзамену за контрольними питаннями.

**Питання
для самостійного вивчення аспірантами**

№ з/п	Перелік питань	Кількість годин
		для денної форми
Змістовий модуль 1. ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА НАУКОВОЇ ЕТИКИ		
Тема 1. Поняття та сутність академічної доброчесності		
1	Розкрийте сутність поняття «академічна доброчесність» та охарактеризуйте її основні принципи.	3
2	Визначте основні види порушень академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування тощо) та їхні наслідки.	4
3	Поясніть відмінності між плагіатом і самоплагіатом у науковій діяльності.	3
Тема 2. Нормативно-правові засади академічної доброчесності в освіті та науці		
4	Проаналізуйте нормативно-правове забезпечення академічної доброчесності в Україні та міжнародну практику її регулювання	2
5	Розкрийте поняття «академічна відповідальність» та її види (моральна, професійна, юридична).	2
6	Визначте роль закладів вищої освіти у формуванні культури академічної доброчесності.	3
7	Охарактеризуйте принципи авторства у наукових публікаціях та критерії визначення співавторства.	3
Тема 3. Наукова етика у контексті сучасних викликів		
8	Охарактеризуйте роль наукової етики у формуванні професійної культури дослідника.	4
9	Проаналізуйте етичні вимоги до проведення наукових досліджень (достовірність результатів, об'єктивність, коректність цитування).	3
10	Розкрийте значення цифрових технологій у забезпеченні академічної доброчесності (антиплагіатні системи, електронні бази даних, відкритий доступ).	3
Тема 4. Етичні засади функціонування наукової спільноти		
11	Обґрунтуйте необхідність формування етичної компетентності майбутніх фахівців у системі вищої освіти.	2
12	Окресліть етичні засади вашого колективу	2
13	Розкрийте сутність етичних принципів функціонування наукової спільноти (чесність, об'єктивність, відповідальність, колегіальність) та їх роль у забезпеченні якості наукових досліджень.	3
14	Проаналізуйте механізми саморегуляції наукової спільноти (рецензування, наукова дискусія, експертна оцінка) як інструменти підтримки наукової етики.	3
Змістовий модуль 2. ДОБРОЧЕСНЕ УПРАВЛІННЯ НАУКОВО-ПУБЛІКАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ		
Тема 5. Основи наукового письма в контексті академічної доброчесності		

15	Охарактеризуйте проблему конфлікту інтересів у науковій діяльності та способи його запобігання.	4
16	Визначте значення академічної культури, професійної солідарності та відповідальності науковців за результати досліджень перед суспільством.	3
17	Розкрийте сутність наукового письма та його відмінності від інших стилів професійної комунікації.	3
Тема 6. Плагіат. Особливості перевірки наукових публікацій на ознаки плагіату		
18	Охарактеризуйте основні принципи академічного письма (логічність, аргументованість, доказовість, коректність посилань).	2
19	Розкрийте поняття «плагіат» у науковій діяльності та охарактеризуйте його основні види (текстовий, ідейний, самоплагіат, мозаїчний плагіат тощо).	2
20	Проаналізуйте причини виникнення плагіату в академічному середовищі та його наслідки для автора й наукової установи.	3
21	Охарактеризуйте процедуру перевірки наукових публікацій на наявність текстових збігів та основні етапи експертної оцінки.	3
Тема 7. Проблематика авторства та наукового пріоритету.		
22	Розкрийте правила цитування та оформлення бібліографічних посилань відповідно до міжнародних стандартів.	2
23	Охарактеризуйте типові помилки в академічному письмі, що можуть призвести до порушення доброчесності.	2
24	Обґрунтуйте значення цифрових інструментів (антиплагіатні системи, менеджери бібліографії) у формуванні культури доброчесного наукового письма.	3
25	Визначте відмінності між прямим цитуванням, парафразом і узагальненням у науковому тексті.	3
Тема 8. Відкрита наука як інструмент забезпечення академічної доброчесності		
26	Обґрунтуйте роль наукового керівника, редактора та рецензента у запобіганні плагіату та формуванні культури доброчесності.	5
27	Визначте роль рецензування та редакційної політики журналів у забезпеченні якості наукового письма.	5
	Усього	80

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни «Академічна доброчесність, наукова етика та публікаційна діяльність» застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

Словесні та наочні методи навчання використовуються під час лекцій, індивідуальних та групових консультацій, практичні – при проведенні практичних занять.

Під час проведення лекцій використовуються такі словесні методи як розповідь і пояснення. До числа наочних методів, які застосовуються при викладанні дисципліни, належать: ілюстрація, демонстрація.

Методи навчання, які дозволяють формувати soft skills: робота в групах, ділові ігри, дебати, квести, кейс-методи, дискусії тощо.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєння аспірантами навчального матеріалу навчальної дисципліни «Академічна доброчесність, наукова етика та публікаційна діяльність» може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань під час практичних занять, оцінювання виконання самостійної роботи, проведення і перевірки тестування. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань аспірантів доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті.

Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння аспірантами певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу.

Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену.

16. Розподіл балів, які отримують аспіранти

Схема нарахування балів для денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни «Академічна доброчесність, наукова етика та публікаційна діяльність» за видами робіт:

<i>Види робіт/контролю</i>	<i>Перелік тем</i>									
	<i>Тема 1</i>	<i>Тема 2</i>	<i>Тема 3</i>	<i>Тема 4</i>	<i>Тема 5</i>	<i>Тема 6</i>	<i>Тема 7</i>	<i>Тема 8</i>		
	<i>Практичне заняття</i>									
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>
Опитування	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Тестування	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Виконання практичних завдань	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Виконання завдань самостійної роботи	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Модульна контрольна робота					5					5
Всього за темами	4	4	4	4	9	4	4	4	4	9
Екзамен	50									

Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100
--	------------

*В таблиці вказана максимальна кількість балів, які можна набрати за видами робіт

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали для денної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
1	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Аспірант вільно володіє науково-понятійним апаратом, чітко і в повній мірі відповідає на запитання.
0,5	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання аспіранта.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали для денної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
1	Виконано завдання практичної роботи в повному обсязі, належним чином оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
0,5	Виконано завдання практичної роботи із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0	Не виконано практичну роботу або виконано із суттєвими помилками.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,1 \times 10 = 1$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.
-

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи (тестування):

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,5 \times 10 = 5$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали для денної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
0,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, містить помилки та неточності, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання знань аспірантів за результатами складання екзамену

№	Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
1	2 Питання. (макс. по 15 балів)	12-15	Питання розкрито повністю, відповідь обґрунтована, логічно побудована, що свідчить про високий засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
		8-11	Питання розкрито, матеріал викладено у логічній послідовності, відповідь правильна або із незначними неточностями, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
		4-7	Питання розкрито в цілому, відповідь містить несуттєві помилки, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
		0-3	Механічне відтворення матеріалу із суттєвими помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

2	Практичне завдання	16-20	Завдання вирішено повністю та правильно, виклад рішення здійснено чітко, у логічній послідовності, відповідь обґрунтована, що свідчить про високий рівень засвоєння матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.
		11-15	Завдання вирішено правильно або із незначними неточностями, виклад рішення здійснено у логічній послідовності, відповідь достатньо обґрунтована, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.
		6-10	Завдання вирішено, однак рішення містить помилки, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про середній рівень засвоєння теоретичного матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.
		0-5	Відсутнє вирішення завдання або вирішення з суттєвими помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82 – 89	B – дуже добре	4 – добре
74 – 81	C – добре	
64 – 73	D – задовільно	3 – задовільно
60 – 63	E – достатньо	
35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0 – 34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

- при підсумковому контролі у вигляді екзамену 50 балів відведено на поточний контроль, а 50 балів – на підсумковий (для допуску до екзамену необхідно мати не менше 25 балів поточної успішності).

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний): робота на практичних заняттях (відповіді на практичних заняттях, виконання практичних завдань, а

в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 50 балів.

Присутність на лекціях і практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Аспірант, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів у випадку екзамену), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль. Підсумковим контролем є екзамен. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Оніщук Л.М. Академічна доброчесність, наукова етика та публікаційна діяльність: методичні вказівки до виконання практичних робіт для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 015 «Професійна освіта». Полтава: НУ «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024. 58 с.

2. Оніщук Л.М. Академічна доброчесність, наукова етика та публікаційна діяльність: курс лекцій для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Полтава, 2024. – 106 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. . Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / за заг. ред.: Т. В. Фініков, А. Є. Артюхов ; Міжнар. благод. Фонд «Міжнар. фонд. дослідж. освіт. політики». Київ : Таксон, 2016. 234 с.

2. Дітковська Л. А., Буяшенко В. В., Оніщик Ю. В. Академічні студії: навчально-методичний посібник. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2019. 36 с.

3. Закон України «Про освіту»

4. Ковальчук, І. (2018). Репутація науковця та академічна етика: теорія і практика. Київ: Видавництво КНУ, pp. 102–126.

5. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець ; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузева, Я. Є. Сошинська, О. М. Бруй ; Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» ; Українська бібліотечна асоціація. – Київ : УБА, 2016. Електрон. вид. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). 117 с.

6. Плагіат у студентських роботах: методи виявлення та запобігання : методичний посібник / Дніпропетровський національний університет ім. О. Гончара ; кол. авт.: Н. В. Стукало, К. В. Ковальчук, М. В. Литвин [та ін.]. Дніпропетровськ, 2013. 44 с.

7. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в освітніх та наукових роботах в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». Полтава, НУПП, 2025. – 7 с.

8. Рибалко Л.М. Методологія освітніх парадигм в контексті розвитку професійної освіти. Теорія і методика професійної освіти: колективна монографія. Вип. 3. Чернівці: Десна Поліграф, 2025. С. 220-244.

9. Рибалко Л.М., Оніщук Л.М., Косяк О.В., Остапов А.В., Зачепило І.В., Караван Є.В. Академічна доброчесність і наукова етика як методологічні засади науково-педагогічних досліджень. Вісник науки та освіти (Серія «Педагогіка», 2025. No 2(32). С. 1965-1975.
10. Рибалко Л.М., Романенко Б.В. Основи методології педагогічних досліджень. Вісник науки та освіти. Серія «Педагогіка». 2024. № 4(22). С. 1360-1371.
11. Рибалко Л.М., Оніщук Л.М., Косяк О.В., Остапов А.В., Зачепило І.В., Караван Є.В. Академічна доброчесність і наукова етика як методологічні засади науково-педагогічних досліджень. Вісник науки та освіти (Серія «Педагогіка», 2025. No 2(32). С. 1965-1975.
12. Семенов, О. Академічна доброчесність в університетах України: проблеми та перспективи. Наукові записки НаУКМА, № 156, 2019, pp. 34–50.
13. Bretag, T. Challenges in addressing plagiarism in education. Springer, 2016 pp. 45–68.
14. Steneck, N. H. . Introduction to the Responsible Conduct of Research. Office of Research Integrity, 2006, pp. 12–40.
15. Wager, A. Ethics and scientific publishing: The impact of misconduct on reputation. Elsevier, 2016, pp. 78–95.

Допоміжна

1. Антикорупційна програма Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». Полтава, НУПП, 2024. – 29 с.
2. Андрущенко В. П. Філософія освіти : монографія. – Київ : Знання України, 2020. – 472 с.
3. Кодекс академічної доброчесності та корпоративної культури Національного університету "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка" Полтава, НУПП, 2023. – 19 с.
4. Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі : монографія. – Київ : Педагогічна думка, 2021. – 368 с.
5. Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Академічна культура дослідника в освітньому просторі : монографія. – Рівне : О. Зень, 2020. – 330 с.
6. Лісовий В. М. Статистика в педагогічних і психологічних дослідженнях: навчальний посібник. – Харків : Основа, 2021. – 220 с.
7. Програмне забезпечення для перевірки наукових текстів на плагіат : інформаційний огляд / автори-укладачі: А. Р. Вергун, Л. В. Савенкова, С. О. Чуканова ; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. В. Башун; Українська бібліотечна асоціація. Київ : УБА, 2016.
8. UNESCO. (2017). *Ethics of Science and Technology*. Paris: UNESCO Publishing, pp. 15–42.
9. International Center for Academic Integrity. (2014). *The Fundamental Values of Academic Integrity*. Clemson University, pp. 5–22.
10. Brookshire Everett J. A study of faculty teaching of information Literacy in Alabama's public associate's colleges : [дис. докт. освіти]. Tuscaloosa, Alabama : The University of Alabama , 2010. 132 p.

19. Інформаційні ресурси

Сторінка курсу на платформі Moodle:

<https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=7521>